FrieslandCampina
nourishing by nature

Op weg naar netto-klimaatneutrale zuivel in 2050

Onze voortgang in 2022

Introductie

Nourishing by nature is wat ons bij FrieslandCampina drijft. We willen zorgen voor betere voeding voor mensen wereldwijd, goede inkomsten voor onze boeren, nu en in de toekomst.

Dit betekent ook dat we in balans met de natuur en het klimaat voeding willen produceren. Ons duurzaamheidsprogramma *Nourishing a better planet* gaat over het integraal verduurzamen van onze waardeketen en kent zes prioriteiten. Het sterk verlagen van de broeikasgasuitstoot van onze activiteiten – en zo een bijdrage leveren aan de klimaatdoelen van het Parijs-akkoord – is uiteraard één van de prioriteiten van *Nourishing a better planet*.

In het klimaatplan dat we in 2022 hebben gepubliceerd, laten we zien wat onze klimaatdoelen zijn, wat we de afgelopen jaren hebben gerealiseerd, waar we nu staan, wat onze plannen zijn en hoe we daaraan werken. Ook geven we inzicht in de wijze waarop we onze doelen en behaalde reducties berekenen en verantwoorden.

Download het klimaatplan

Nourishing a better planet

Zes prioriteiten

- **Betere voeding** betaalbaar voor iedereen
- **Betere inkomsten voor boeren**
- **Beter klimaat** klimaatneutrale toekomst
- **Betere natuur** bevorderen biodiversiteit
- **Betere verpakkingen** 100% circulair
- **Betere inkoop** 100% duurzame grondstoffen

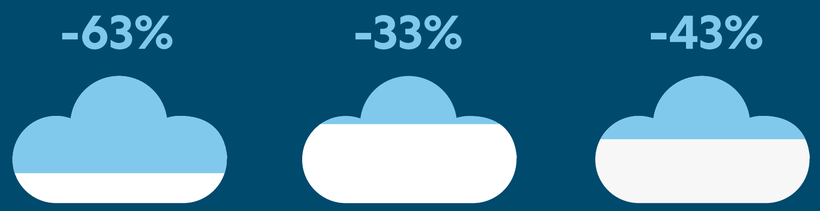
Voortgang in 2022

In deze 2023-bijlage op het klimaatplan laten we zien welke voortgang FrieslandCampina heeft geboekt op het uitvoeren van het klimaatplan in 2022 en welke stappen we in 2023 zullen zetten om onze doelstellingen voor 2030 te behalen. Op weg naar netto-klimaatneutrale zuivel in 2050.

Klimaatdoelstellingen 2030

Onze klimaatdoelen voor 2030

Broeikasgasuitstoot 2015-2030

Onze productie wereldwijd en melktransport in Nederland, België en Duitsland

Productie van melk op de leden-melkveebedrijven

Aangekochte melkproducten en basiszuivel, verpakkingen, geselecteerde grondstoffen en externe productie

Doelen gesteld voor >70% van de totale scope 3-emissies. Onze klimaatdoelen zijn in juni 2022 door SBTi gevalideerd. Het Target Validation Team heeft de scope 1 en 2 doelstelling geclassificeerd als in lijn met het 1,5°C-reductiepad.

Uitstootreductiedoelen FrieslandCampina dragen bij aan Parijs-akkoord voor 1,5°C

We vinden het belangrijk dat onze klimaatdoelen en -acties concreet, goed meetbaar en effectief zijn. Het wereldwijd toonaangevende Science Based Targets initiative (SBTi) heeft onze klimaatdoelen getoetst. SBTi is een initiatief van United Nations Global Compact, World Resources Institute (WRI), World Wildlife Fund for Nature (WWF) en CDP. Er zijn wereldwijd meer dan 3.000 bedrijven die zich gecommitteerd hebben aan SBTi. SBTi heeft vastgesteld dat FrieslandCampina's broeikasgasreductiedoelstelling (2015-2030) van 63% voor scope 1 & 2 in lijn is met de 1,5 graden Celsius doelen van het Klimaatakkoord van Parijs. Het stelt ook vast dat FrieslandCampina zich committeert om de absolute broeikasgasemissies van scope 3 met 37,5% te verminderen binnen hetzelfde tijdsbestek.

SBTi FLAG

In 2022 heeft SBTi richtlijnen gepubliceerd voor emissies uit Forest Landuse and Agriculture (FLAG). Voor FrieslandCampina betekent dit dat we onze SBTi-doelen zullen gaan splitsen naar doelen voor fossiele emissies en FLAG-emissies. We zullen dit voor einde 2024 doen.

Greenhouse Gas Protocol

Onze voortgang wordt gerapporteerd in onze jaarverslagen. Wij gebruiken hiervoor de relevante Greenhouse Gas Protocols.

Scope 1 & 2

Melktransport en productie

Scope 3-ledenmelk

Broeikasgasemissies van de productie van melk op leden-melkveebedrijven

Scope 3-overig

Aangekochte zuivelproducten | Geselecteerde grondstoffen | Verpakkingen

Scope 3-overig: nog doelen te stellen

Faciliteiten en overig | Overige grondstoffen | Transport en opslag | Retail & afnemers | Klanten | Einde levensduur verpakkingen

Uitvoering klimaatplan in 2022

Gerapporteerde resultaten 2022

	2022	2021	△%
Nourishing a better planet **Beter klimaat**			
Broeikasgasemissie productie en transport (scope 1 en 2) in kton CO_2-equivalent	649	691	-6,1
Broeikasgasemissie leden-melkveebedrijven (scope 3-ledenmelk) in kton CO_2-equivalent	10.823	11.099	-2,5
Gebruik 'Groene elektriciteit' (in percentage van de totaal verbruikte elektriciteit op productielocaties)	100	100	
Groenestroomverbruik uit eigen keten (in percentage, o.a. geproduceerd door leden-melkveehouders)	53	50	
Energieverbruik (in GJ/ton product)	2,72	2,79	-2,5
Recyclebare verpakkingen (in percentage)	91	90	
Dairy Development (aantal lokale melkveehouders in Dairy Development-landen dat deelneemt aan een training)	70.101	70.385	-0,4

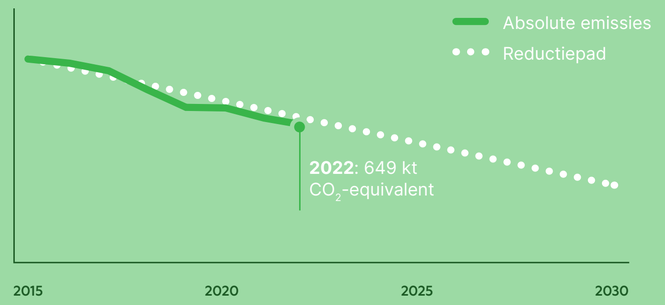
Meer informatie over ontwikkelingen en resultaten van Koninklijke FrieslandCampina N.V. in 2022 staat in ons jaarverslag

Scope 1 & 2

Melktransport en productie

Scope 1 & 2

Broeikasgasemissies productie en melktransport door de jaren heen

Resultaten en ontwikkelingen 2022

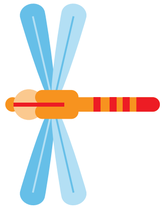
- 100% gebruik van groene elektriciteit op onze productielocaties, nieuwe eigen opwekking van elektriciteit via zonnepanelen bij onze productielocaties in Maasdam en San Pedro Laguna, Filipijnen
- Investeringen in nieuwe CO_2-reducerende processen, zoals de nieuwe omgekeerde osmose installatie in Lutjewinkel
- Sluiting van poederdrogers in Dronrijp en Leeuwarden
- Sluiting van de productielocatie in Laksi, Thailand

Duurzaamheidstool

- Klimaatdashboard voor onze productielocaties

-6,1%

Broeikasgasemissie
2021-2022

Optimalisatie productienetwerk

In 2022 zijn de broeikasgasemissies bij productie en melktransport (scope 1 en 2) ten opzichte van 2021 met 6,1 procent gedaald naar 649 kton CO_2-equivalent (2021: 691 kton). Deze lagere uitstoot is een gevolg van onder meer investeringen in nieuwe energiebesparende processen. Denk hierbij aan een nieuwe omgekeerde osmose installatie in onze productielocatie in Lutjewinkel. Daarnaast hebben we het productienetwerk geoptimaliseerd. Dit heeft geleid tot sluiting van poederdrogers in Dronrijp (2021) en Leeuwarden (2022), de sluiting van de productielocatie voor verse producten in Laksi, Thailand (2022) en de verkoop van poederinstallaties in Aalter, België (2021). Ook een daling van het productievolume en een daling van de productie van CO_2-intensieve producten, zoals melkpoeder, droegen bij aan de reductie van broeikasgasemissies. In 2023 vindt er een verdere optimalisatie van het productienetwerk plaats. De productielocatie in Rotterdam wordt gesloten, waarbij een deel van de productie wordt verplaatst naar de productielocatie in Maasdam. Ook de verkoop van de locaties in Duitsland (Heilbronn, Schefflenz en Keulen) per 1 april 2023 heeft effect op de CO_2-uitstoot en het energieverbruik van de onderneming.

De melk van de leden-melkveehouders van FrieslandCampina in Duitsland en België blijft binnen het FrieslandCampina-productienetwerk. Dit alles heeft tot gevolg dat deze ledenmelk door een kleiner aantal productielocaties wordt verwerkt, wat zorgt voor een betere efficiency en daarmee een lagere uitstoot.

Eind 2023 wordt de eerste productie verwacht in de nieuwe locatie bij Jakarta in Indonesië. Op deze locatie wordt gebruik gemaakt van hernieuwbare elektriciteit en thermische energie, geproduceerd uit agrarisch afval uit de regio zoals rijstvliezen.

Energie

Energieverbruik

Het relatieve energieverbruik van de productielocaties per ton product bedroeg 2,72 GJ/ton in 2022. Hiermee daalde het relatieve energieverbruik met 2,5 procent ten opzichte van 2021 (2,79 GJ/ton). Deze daling is te verklaren door energie-besparende maatregelen en een verandering in de volumemix. Het totale energieverbruik kwam in 2022 uit op 14.098 GJ/ton (2021: 15.118 GJ/ton).

Garanties van Oorsprong

Voor het gebruik van hernieuwbare elektriciteit draait sinds 2011 een programma om Garanties van Oorsprong (GvO's) aan te kopen. 89 procent van de aangekochte elektriciteit van onze productielocaties in Nederland werd gedekt met stroom opgewekt door eigen leden, wereldwijd komt dat overeen met 53 procent. De productie van alle Nederlandse Campina-producten wordt gedekt door opwek van groene stroom vanuit de eigen coöperatie. De onderneming kocht in 2022 voor bijna 486.000 MWh (2021: 475.000) aan GvO's van 1.194 leden-melkveebedrijven (2021: 1.022).

Eigen productie hernieuwbare energie

In 2022 werd nieuwe eigen opwekking van elektriciteit via zonnepanelen bij onze productielocaties in Maasdam, Nederland en San Pedro Laguna, Filipijnen, gerealiseerd. Deze elektriciteit werd vervolgens ingekocht via een power purchase agreement, een stroomafnameovereenkomst.

Energie uit rijstafval

De productie van Frisian Flag Indonesia op de nieuwe locatie bij Jakarta draait straks op rijstvliezen. Projectmanager Wahyu Utomo vertelt over deze biomassa-installatie.

"De installatie bestaat uit een controlekamer, een opslag voor de rijstvliezen en een ketelhuis. Daarin wordt elke dag zestig ton rijstvliezen verstookt. De hitte die daarbij vrijkomt wordt gebruikt voor het productie- en pasteurisatieproces. Per uur is dat goed voor zo'n 16,4 ton stoom, genoeg om eind 2023 de volledige productie op te draaien. Daarmee zijn we voor 99,9 procent van het fossiele gas af", legt Wahyu trots uit. "Dat is alleen nog nodig in geval van onderhoud." De vliezen komen van rijstvelden in de omgeving, dus het transport voor de aanvoer is beperkt. "Een klein deel gebruiken de boeren zelf als meststof en als voedermiddel, maar de rest kan nu als biomassa deze ketel in." Een win-winsituatie dus. "Financieel is het interessant voor ons en voor de lokale boeren die de rijstvliezen leveren, maar de grootste waarde zit 'm in de winst voor onze aarde", benadrukt Wahyu. "Als bedrijf willen we koploper in duurzaamheid zijn. Ik ben blij dat ik, in de 25 jaar dat ik bij Frisian Flag werk, daaraan kan bijdragen. Dat is mijn nalatenschap voor de volgende generatie."

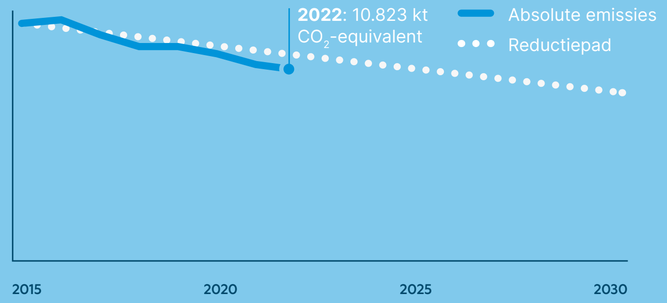

Scope 3

Ledenmelk

Scope 3-ledenmelk

Broeikasgasemissies melkproductie op leden-melkveebedrijven door de jaren heen

Resultaten en ontwikkelingen 2022

-2,5%
Broeikasgasemissie
2021-2022

- Nieuwe systematiek voor Foqus planet Duurzame ontwikkeling met hogere beloning voor leden-melkveehouders voor broeikasgasreductie op het erf
- Pilotproject met DSM's voederadditief Bovaer® op 158 FrieslandCampina-melkveebedrijven om de methaanuitstoot van koeien met 28% te verminderen
- Ongeveer 3.708 leden-melkveebedrijven hebben groene stroom opgewekt
- Op 41 leden-melkveebedrijven draaide een mono-mestvergister waarmee ruim 10 miljoen m^3 biogas werd geproduceerd, resulterend in broeikasgasreductie van 13,8 kt CO_2-equivalent

Duurzaamheidstool

- Maatregelentool
- KringloopWijzer

Een groot deel van de broeikasgasuitstoot in scope 3 vindt plaats bij de productie van melk op de leden-melkveebedrijven in Nederland, België en Duitsland. Melkveehouders kunnen de uitstoot van broeikasgassen op het bedrijf verminderen door bijvoorbeeld maatregelen te nemen in het voer voor de koeien, door de aangekochte middelen, het landgebruik (ruwvoerteelt), in de stal en mestopslag en op het gebied van energie. FrieslandCampina onderneemt verschillende acties om ervoor te zorgen dat we samen met de leden-melkveehouders de doelstellingen halen die zijn gesteld voor 2030 te weten 33 procent reductie van broeikasgasemissies. We stimuleren melkveehouders door resultaat te belonen, we bieden ondersteuning door kennis en inzicht en door programma's, we onderzoeken en we verwaarden nieuwe ontwikkelingen samen met leden-melkveehouders, partners en klanten. Hieronder geven we een overzicht van de verschillende initiatieven in 2022 en de plannen voor dit jaar.

Beloning van resultaat

Foqus planet: hogere vergoedingen voor duurzaamheid

Foqus planet is het kwaliteits- en duurzaamheidsprogramma van FrieslandCampina voor de leden-melkveehouders. Het onderdeel ‘Duurzame ontwikkeling’ is de vertaling van de duurzaamheidsstrategie van FrieslandCampina naar het erf. Leden-melkveehouders ontvangen toeslagen op basis van hun resultaten op het gebied van klimaat, biodiversiteit, weidegang, diergezondheid en dierenwelzijn. Zo worden leden gestimuleerd om op eigen wijze hun bedrijf stap voor stap verder te verduurzamen.

In 2022 werd met de leden een nieuwe systematiek voor Foqus planet Duurzame ontwikkeling ontwikkeld, die vanaf 2023 geldt. In de nieuwe systematiek is méér geld beschikbaar voor verduurzaming op het erf. Daarnaast krijgen leden vóóraf inzicht in wat bepaalde duurzaamheidsresultaten op het erf concreet financieel kunnen opleveren. Ook maakt de nieuwe systematiek het mogelijk om accenten te leggen in de duurzaamheidsaanpak voor een specifieke periode. Zo richt de aandacht zich momenteel nadrukkelijk op de bestrijding van klimaatverandering. Daarom worden leden-melkveehouders vanaf 2023 méér beloond voor duurzaamheidsresultaten die op het gebied van klimaat behaald worden. De toeslag voor de resultaten die leden-melkveehouders behalen op het gebied van broeikasgasreductie kan oplopen tot 1,50 euro per 100 kilo melk. Dit stimuleert en maakt het mogelijk voor melkveehouders om te blijven investeren in de verdere verduurzaming van het eigen melkveebedrijf.

On the way to PlanetProof

FrieslandCampina produceert ook zuivelproducten die voldoen aan verschillende keurmerken, waaronder het onafhankelijke On the way to PlanetProof-keurmerk van Stichting Milieukeur. De boeren die hiervoor melk leveren, moeten aan extra voorwaarden voldoen en krijgen daarom ook een meerprijs voor hun melk. Denk hierbij aan lagere broeikasgasemissies en hogere scores op het gebied van dierenwelzijn en biodiversiteit. Ook stelt On the way to PlanetProof normen op het gebied van weidegang en ‘eiwit van eigen land’. Voldoen aan al deze hoge eisen vergt veel inspanning en vakmanschap van de melkveehouder. Voor deze inspanningen en resultaten vragen we aan onze klanten een hogere vergoeding. Het grootste deel gaat direct naar de leden-melkveehouders die voldoen aan het keurmerk. Het andere deel gaat naar het collectief, de coöperatie, voor duurzaamheidsverbeteringen op het boerenerf. Zo kunnen onze leden-melkveehouders blijven investeren in verduurzaming. FrieslandCampina zet zich in om het assortiment van producten dat het keurmerk draagt, te blijven uitbreiden zodat ook meer leden-melkveehouders voor deze bijzondere melkstroom melk kunnen leveren en worden beloond voor hun inspanningen.

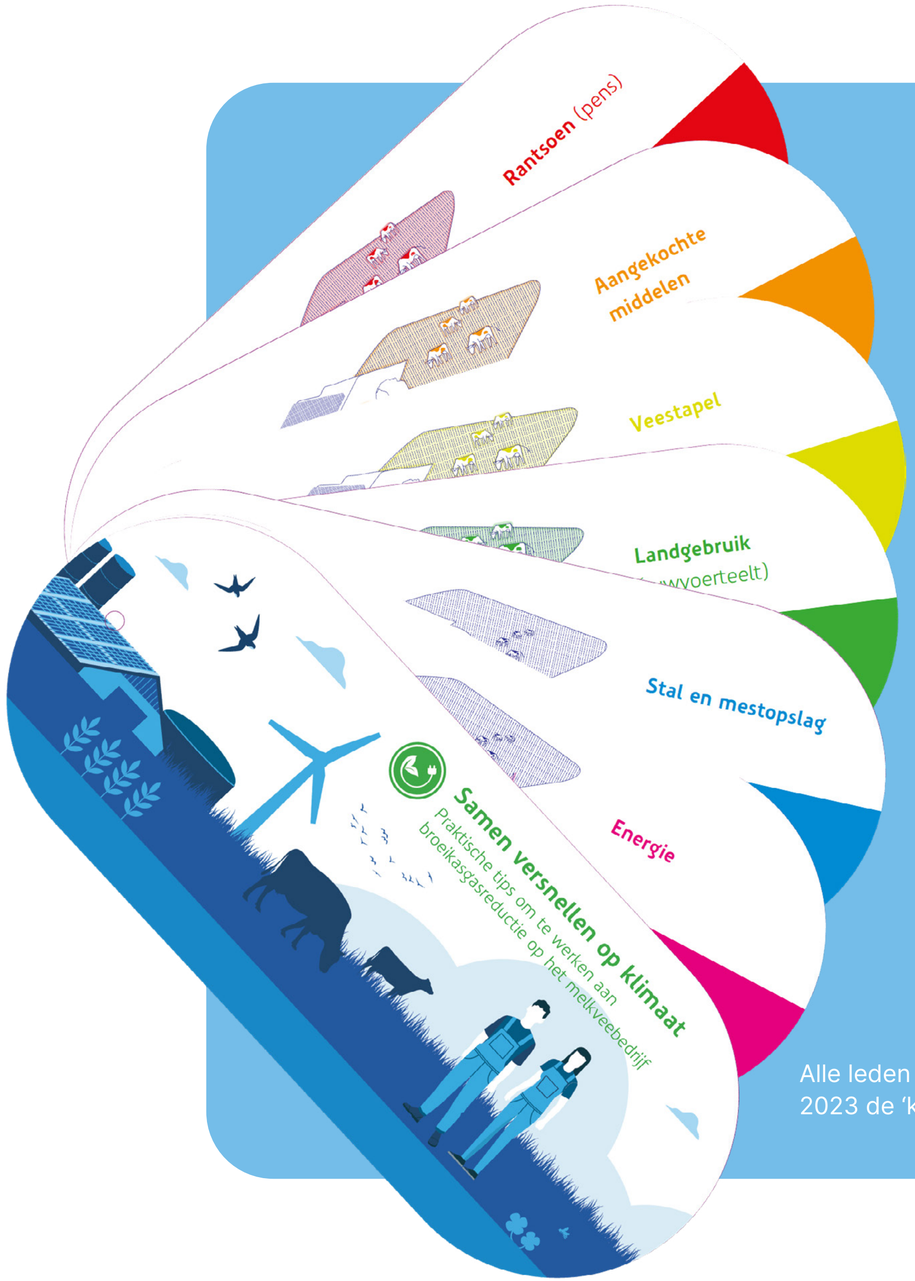
Meer informatie is te vinden op de website van On the way to PlanetProof

Ondersteuning met kennis en inzicht

Versnellen op klimaat

Naast een hogere beloning voor broeikasgasreductie in het kwaliteits- en duurzaamheidsprogramma Foqus planet, heeft FrieslandCampina verschillende middelen ontwikkeld die leden ondersteunen bij het realiseren van broeikasgasreductie. In 2019-2020 organiseerde FrieslandCampina al workshops voor leden-melkveehouders over de reductie van broeikasgasuitstoot en het versterken van de natuur. In verband met de Coronapandemie waren deze workshops tijdelijk gestopt. Vanaf 2023 organiseert FrieslandCampina samen met externe adviesbureaus door het hele land opnieuw verschillende workshops voor leden-melkveehouders. Tot en met april hebben ongeveer 600 melkveebedrijven een workshop bezocht. Tijdens de workshops gaan melkveehouders praktisch aan de slag met broeikasgasreductie. Daarbij wordt ook gebruik gemaakt van de Maatregelentool van FrieslandCampina. Dat is een unieke online tool die voor melkveehouders inzichtelijk maakt wat het effect van bepaalde maatregelen is op de thema's klimaat en biodiversiteit én welke toeslag ze ervoor kunnen ontvangen, waarmee vervolgens weer geïnvesteerd kan worden in beperking van broeikasgasuitstoot. In 2023 is tot nu toe de Maatregelentool ongeveer 3.500 keer gebruikt. Gedurende het jaar blijven we melkveehouders en hun adviseurs stimuleren om de tool te (blijven) gebruiken. Daarnaast hebben alle leden begin 2023 een 'klimaatwaaier' ontvangen met tips om te werken aan broeikasgasreductie op het melkveebedrijf, waarbij per maatregel inzichtelijk wordt gemaakt wat de maximaal mogelijke reductie is voor een gemiddeld melkveebedrijf.

Samen versnellen op klimaat

Alle leden ontvingen begin 2023 de 'klimaatwaaier'.

Ondersteuning door programma's

Groene energieopwekking
In 2022 wekten zo'n 3.708 leden-melkveehouders groene stroom op via wind, zon en mestvergisting (2021: 3.400). De onderneming kocht in 2022 voor bijna 486.000 MWh (2021: 475.000) aan GvO's van 1.194 leden-melkveebedrijven (2021: 1.022). De cijfers over de actuele stroomopwekking van leden-melkveehouders vindt u op frieslandcampinaopwek.nl

In 2023 blijft FrieslandCampina leden-melkveehouders ondersteunen en stimuleren om groene stroom op te wekken op hun bedrijven. Daarbij kijken we dit jaar met de leden-melkveehouders ook naar andere initiatieven rondom hernieuwbare energie, zoals energieopslag, slim elektriciteits-verbruik en -besparing en het gebruik van waterstof.

Impuls voor mono-mestvergisting

Door een combinatie van leden-melkveehouders die hun bijdrage willen leveren aan het verlagen van de milieudruk en stijgende energieprijzen, nam in 2022 de interesse voor mestvergisting toe. Een mono-mestvergister levert groene energie en reduceert de methaanuitstoot uit mest met circa 80 procent. In combinatie met meststrippen wordt ook de stikstofuitstoot in de totale bedrijfsvoering (stal, mestopslag en aanwending van meststoffen) ongeveer gehalveerd. FrieslandCampina stimuleert leden-melkveehouders mono-mestvergisting toe te passen door hen te informeren over de mogelijkheden en een goede prijs te betalen voor de opgewekte energie en broeikasgasreductie. In 2022 bezochten circa 500 melkveehouders een open dag over mono-mestvergisters. Leden-melkveehouders die concrete plannen hadden voor mono-mestvergisting ontvingen 1.000 euro steun voor een haalbaarheidsstudie. Hiermee konden 68 bedrijven een vergunning en subsidie aanvragen. Eind 2022 draaide op 41 leden-melkveebedrijven een mono-mestvergister waarmee ruim 10 miljoen m^3 biogas werd geproduceerd (2021: 8 miljoen m^3) en waarmee door reductie van methaanuitstoot uit mest 13,8 kt CO_2-equivalenten is gereduceerd. De GvO's van het biogas zijn gebruikt om de broeikasgasuitstoot van de Nederlandse productielocaties te verlagen. In 2023 zal de tegemoetkoming van 1.000 euro voor leden-melkveehouders die de SDE++ subsidie aanvragen voor mono-mestvergisting, worden verlengd.

Programma's en pilots

Koolstofvastlegging

Grondgebonden melkveebedrijven hebben de potentie om CO_2 vast te leggen in de bodem. Wanneer CO_2 langdurig wordt vastgelegd (in de vorm van koolstof) in de bodem en in landschapselementen, leveren melkveehouders een bijdrage aan het verminderen van de broeikasgasuitstoot. De meest effectieve maatregelen om de vastlegging van koolstof in de bodem te verhogen is het behouden van blijvend grasland, het 'groen' houden van bouwland in de winter en het gebruik van groenbemesters. Er vindt al beloning plaats op het onderdeel 'blijvend grasland' in Foqus planet Duurzame ontwikkeling om onder andere de vastlegging van koolstof in de bodem te stimuleren.

Een goede wetenschappelijke onderbouwing en internationale standaard van de langjarige vastlegging zijn essentieel. In het klimaatplan is uiteengezet hoe FrieslandCampina met partijen samenwerkt om onafhankelijk en wetenschappelijk verantwoord te kunnen monitoren op koolstofvastlegging.

Leden-melkveehouders van FrieslandCampina gebruiken de Centrale Database KringloopWijzer van ZuivelNL voor het monitoren van hun nutriëntenkringloop en broeikasgasuitstoot. In 2023 komt in de KringloopWijzer-rapportage over 2022 een eerste indicatie van koolstofvastlegging op bedrijfsniveau. Deze indicator zal verder geoptimaliseerd moeten worden om als basis te kunnen dienen voor beloningen via Foqus planet Duurzame ontwikkeling.

FrieslandCampina is met projecten gestart om deelnemende melkveehouders te belonen voor koolstofopslag in de bodem via certificering van de Stichting Nationale Koolstofmarkt. Na een pilotproject in de provincie Friesland, startte FrieslandCampina eind 2022 met een 10-jarig, landelijk project gericht op koolstofvastlegging door blijvend grasland. Deelnemers aan het project krijgen een vergoeding van FrieslandCampina voor de hoeveelheid CO_2 die langjarig in de bodem wordt opgeslagen.

Voeradditieven

Er lopen pilots op meerdere leden-melkvee-bedrijven op het gebied van voeradditieven die kunnen bijdragen aan de reductie van emissies.

Bovaer

In maart 2022 startte FrieslandCampina in samenwerking met DSM en Agrifirm een pilot om op het boerenerf praktijkervaring op te doen met het veevoeradditief Bovaer dat de methaanuitstoot van koeien significant verlaagt. Aan het project namen 158 leden-melkveebedrijven deel. Ongeveer 20.000 koeien worden met dit voeradditief gevoerd. De pilot toont aan dat de methaanremmer goed bruikbaar is in de dagelijkse praktijk op een melkveebedrijf. Naar verwachting zal Bovaer in 2023 zijn gecertificeerd, waarna de gerealiseerde reductie van deze pilot (in 2022 al 7,6 Kton CO_2-equivalent) zal worden meegenomen in de gerapporteerde KPI van de broeikasgasuitstoot van FrieslandCampina.

SilvAir
In 2022 is ook een pilot uitgevoerd met met voedermiddel SilvAir, in samenwerking met Provimi. Het werkzame bestanddeel van SilvAir is nitraat, een eiwitrijke stof op basis van natuurlijke zouten die ook van nature voorkomt in het voer van melkkoeien. Dit betekent dat SilvAir bestaande ingrediënten in het veevoer deels kan vervangen. Voor bepaalde type melkveebedrijven met een hoog aandeel maiskuil in het rantsoen kan het gebruik van SilvAir een neutraal of zelfs positief effect op de voerkosten hebben. Om praktijkervaring op te doen heeft een klein aantal leden-melkveehouders met uiteenlopende rantsoenen het voeradditief gedurende drie maanden in het stalseizoen aan hun koeien gevoerd. Gedurende de pilot is de enterische methaan op de deelnemende bedrijven met gemiddeld 3,6% verminderd. Omgerekend is dat een reductie van 10 tot 25 gram CO_2-equivalenten per kilogram melk (gebaseerd op de KringloopWijzer methodiek), waarmee in totaal ongeveer 20 ton reductie in CO_2-equivalenten is gerealiseerd.

FrieslandCampina voert pilots met voeradditief Bovaer en voedermiddel SilvAir en in 2020/2021 ook met Agolin uit om te zien of het gebruik is in te passen in de bedrijfsvoering en wat de melkveehouders zien als voordelen en nadelen. Het behoud of verbetering van diergezondheid en -welzijn en de veiligheid en kwaliteit van de melk zijn hierbij strikte randvoorwaarden. De uitdaging blijft dat de voeradditieven in de bedrijfsvoering van de melkveebedrijven moeten passen.

Betrekken van erfbetreders

Naast het programma dat is gericht op de leden-melkveehouders zijn we als FrieslandCampina continu in gesprek met grotere en kleinere veevoerbedrijven, dierenartsen, accountantskantoren, banken en belangenbehartigers. FrieslandCampina heeft de erfbetreders gevraagd om de melkveehouders te blijven ondersteunen bij het zetten van stappen om de impact op het klimaat te verkleinen. De materialen die beschikbaar zijn voor leden-melkveehouders, zoals de klimaatwaaier, hebben we ook voor erfbetreders beschikbaar gemaakt. Hier wordt volop gebruik van gemaakt.

Ontbossingsvrije soja

Coöperaties Agrifirm en FrieslandCampina zetten zich samen in voor een volledig gescheiden, ontbossings- en conversievrije sojaketen naar Europa. Beide coöperaties werken hierop samen omdat ze geloven dat deze ontwikkeling naar een onafhankelijk gecontroleerde en fysiek gesloten sojaketen sneller moet en kan.

Alle sojaproducten in het krachtvoer die de leden-melkveehouders van FrieslandCampina afnemen bij Agifirm zijn al RTRS-gecertificeerd. Hierbij wordt aan de wereldwijde normen voldaan voor de verantwoorde productie, verwerking en handel in soja. Bovenop de huidige RTRS-certificering zoeken beide coöperaties samen naar meer garanties. Bij het vervoeren van de soja - van kleine en grote landbouwbedrijven en sojaleveranciers - kunnen verschillende ladingen samenkomen. Daardoor is het minder duidelijk of 100% van de soja die uiteindelijk in Nederland aankomt voldoet aan de aanvullende eisen en extra garanties. FrieslandCampina en Agrifirm willen toewerken naar standaard 100% zekerheid. In 2022 zijn de eerste ladingen 100% gegarandeerde ontbossingsvrije soja voor veevoer geleverd.

Scope 3

Overige categorieën

Scope 3-overig

Resultaten en ontwikkelingen 2022

- We bereiden ons voor op het beter rapporteren van onze overige scope 3-emissies in 2023
- 91% van onze verpakkingen is geschikt voor recycling of hergebruik
- 70.101 lokale melkveehouders in Dairy Development-landen getraind, onder meer op het gebied van het beperken van de milieu-impact
- Installatie van zonnepanelen op melkveebedrijven in Pakistan en Nigeria en melkinzamelingscentra via Dairy Development

Duurzaamheidstool

- RESPACKT voor duurzame verpakkingen

	1. impact assignment		2. Doelbepaling	3. Strategie		4. Implementatie
Emissiecategorie	**Impact** (Mton CO_2-eq. 2015)	**Datakwaliteit**		**Beoordeling kansen**	**Reductieplan**	
Scope 1 & 2 (marked based) -63%	1,0	●	●	●	●	●
Scope 3 - ledenmelk -33% Rauwe melk	13,8	●	●	●	●	●
Scope 3 - overige categorieën* -43%	~6,2	◕	●	◕	◑	◔
Scope 3 - doel nog te stellen	~6,4	◑	◔	◔	◔	◔

Verbeterde datakwaliteit

De onderste tabel toont het ontwikkelings-niveau van de emissiecategorieën binnen onze inventarisatie en vaststelling van doelen. Zoals in het klimaatplan is benoemd, lag de focus van FrieslandCampina de afgelopen jaren op het monitoren en verlagen van de broeikas-gasuitstoot van onze eigen processen en van de productie van melk op de leden-melkvee-bedrijven (scope 1 en 2 en scope 3-ledenmelk). Als gevolg daarvan zijn de rapportage, datakwaliteit en systemen voor deze scopes zeer uitgebreid, met uitvoerige datasets, waarmee plannen en implementatie ondersteund worden. De overige emissie-bronnen in onze waardeketen zijn in 2020 in beeld gebracht. Op basis van de continu verbeterende data en datakwaliteit werken onze teams aan de reductieplannen.

Voor emissiereductie op de scope 3-doelstellingen voor categorieën anders dan de gerapporteerde scope 3-emissies bij de productie van melk op de bedrijven van leden-melkveehouders, bereiden wij ons voor op het verkrijgen van *limited assurance* in de eerste helft van het jaar 2023 over 2022.

*Aangekochte zuivel en zuivelproducten, verpakkingen, geselecteerde grondstoffen en externe productie

FrieslandCampina heeft veel leveranciers voor producten en diensten in veel verschillende landen. Om beter inzicht te krijgen waar in de keten welke emissies plaatsvinden, werkt FrieslandCampina aan het verbeteren van de broeikasgasboekhouding. Hiertoe is in 2022 een aantal belangrijke stappen gezet:

- Waar we voorheen werkten met een wereldwijd gemiddelde om de uitstoot van aangekochte melk en melkproducten te berekenen, is deze uitstoot in 2022 verder uitgesplitst. Daarbij is de uitsplitsing van de uitstoot gekoppeld aan de emissie-factoren zoals beschreven in FAO 2019
- Er zijn stappen gezet op land-specifieke-emissiefactoren per kilogram melk. Dat is nog niet voor alle landen waar we melk(producten) inkopen mogelijk.
- Ook voor overige aangekochte producten zijn stappen gezet op land-specifieke-emissiefactoren per kilogram product. Daarbij wordt waar mogelijk gebruikt gemaakt van externe databases.

De verbeterde data en datakwaliteit zorgt ervoor dat we ook gerichter en dus effectiever kunnen werken aan het verminderen van onze impact op het klimaat. De verbetering van onze broeikasgasboekhouding heeft gevolgen voor de hoogte van de FrieslandCampina- uitstoot. De resultaten worden medio 2023 gepubliceerd op onze website.

Meer recyclebare verpakkingen

FrieslandCampina ontwikkelt een circulair en klimaatneutraal verpakkingsportfolio. In een circulaire verpakkingsketen worden nieuwe verpakkingen gemaakt uit gerecycled en/of hernieuwbaar materiaal. Het streven is dat in 2025 minstens 95 procent van onze verpakkingen zo is ontworpen dat het voor recycling of hergebruik geschikt is. Dat geldt ook voor de plastic verpakkingen, waarvan 55 procent geschikt is voor recycling of hergebruik. Daarnaast streven we naar lagere broeikasgasemissies bij productie, transport en verwerking na gebruik.

In 2022 zijn we begonnen met deze emissies nader in kaart te brengen, opdat de juiste maatregelen in gang kunnen worden gezet. Hierbij moet rekening worden gehouden met het vinden van de balans tussen recyclebaarheid en broeikasgasemissie. Ook stimuleerden we betere recyclingketens en verantwoord gebruik van materialen bij de productie van verpakkingen. Aangezien betere recycling niet altijd samengaat met een lagere broeikasgasemissie en acceptatie van de consument, moeten de komende jaren keuzes worden gemaakt.

Dairy Development

Onderdeel van de scope 3-categorie aangekochte zuivel is de lokale inkoop van zuivel in acht landen. In deze landen betrekt FrieslandCampina zuivel van lokale leveranciers, veelal kleine melkveebedrijven. De mondiale en lokale teams werken samen om structureel kennis te leveren en het levensonderhoud van lokale melkveehouders te verbeteren. Net als bij onze leden-melkveehouders streven we ernaar om lokale melkveehouders de kennis en tools te bieden voor goede landbouwpraktijken (inclusief duurzame landbouw) en een goed inkomen om lokale melkveehouders in staat te stellen kwalitatief goede voeding te produceren in balans met het klimaat en de natuur. Met onze Dairy Development-activiteiten helpen we melkveehouders de uitstoot van broeikas-gassen te verminderen. De lokale teams ontwikkelen land-specifieke reductieplannen, aangezien de bedrijfsstructuur, de lokale omstandigheden en de mogelijkheden om te reduceren per land en/of gebied verschillen. In 2022 hebben 70.101 melkveehouders in Dairy Development-landen deelgenomen aan een training.

Lokale zonne-energie-oplossingen voor hernieuwbare energie in Pakistan en Nigeria

Om de CO_2-uitstoot te verminderen en de steeds hogere kosten van traditionele energiebronnen te bestrijden, heeft FrieslandCampina 52 melkveehouders in Pakistan ondersteund bij het installeren van zonnepanelen.

In Nigeria initieerde het FrieslandCampina Dairy Development-team een pilot met 2 melkinzamelingscentra (capaciteit 12 ton) op duurzame energie via zonnepanelen. Ook zijn boorgaten op zonne-energie aangelegd in dorpen waar melk wordt opgehaald.

In beide landen blijven we werken aan duurzame oplossingen voor 2023 en daarna.

Investeren in voortgang

De realisatie van het klimaatplan van FrieslandCampina vereist een forse extra investering in tijd, geld en middelen in dit decennium en daarna. FrieslandCampina is gecommitteerd om de doelstellingen van dit klimaatplan te realiseren en gaat uit van een additionele investering van ongeveer 1,5 miljard euro tot 2030. De onderneming verwacht een deel hiervan te financieren via de prijsstelling van duurzaam geproduceerde zuivel en via algemene middelen zoals bestaande overheidssubsidies. Onze vastberadenheid en inzet op het halen van onze doelstellingen en te komen tot netto-klimaatneutrale zuivel is niet onopgemerkt gebleven. Grote klanten waarmee we samenwerken zijn in toenemende mate bereid te investeren in de verduurzaming van onze keten, zodat wij hen ook in staat stellen om hun doelstellingen op duurzaamheid te realiseren. Met een nieuwe doorlopende kredietfaciliteit in 2022 en een ESG-gerelateerde Schuldschein in 2023 verbindt FrieslandCampina bovendien zijn duurzaamheidsdoelstellingen nog meer met de financiering van de onderneming.

Koppeling duurzaamheid en financiering

In oktober 2022 sloot FrieslandCampina een nieuwe doorlopende kredietfaciliteit af van 1,25 miljard euro voor een periode van vijf jaar (plus twee verlengingsopties van een jaar). Deze vervangt de bestaande kredietfaciliteit van 1 miljard. De nieuwe faciliteit is ter beschikking gesteld door een groep van dertien nationale en internationale banken. Het krediet is gekoppeld aan vier prestatie-indicatoren op het gebied van duurzaamheid conform de bestaande klimaat-, duurzaamheids- en voedingsdoelstellingen van FrieslandCampina. Zo bevat de doorlopende kredietfaciliteit een aanpassingen in interestpercentages gekoppeld aan het behalen van duurzame resultaten. Twee prestatie-indicatoren richten zich op vermindering van broeikasgasemissies voor scopes 1, 2 en 3. De andere twee op het recyclebaar maken van verpakkingen en het verbeteren van de voedingswaarde van de producten van FrieslandCampina volgens de FrieslandCampina Global Nutritional Standards.

ESG-gerelateerde Schuldschein

FrieslandCampina heeft in maart 2023 een succesvolle uitgifte gedaan van een 300 miljoen euro Schuldschein die aan Environmental, Social en Governance (ESG) doelen is gerelateerd. Via het aan duurzaamheid gekoppelde mechanisme verbindt FrieslandCampina zich aan ESG-gerelateerde prestatie-doelstellingen op basis van vier kernprestatie-indicatoren (KPI's). Deze KPI's bestaan uit doelstellingen op het gebied van vermindering uitstoot van scope 1, 2 en 3 broeikasgassen, verpakkingen en gezonde voeding. FrieslandCampina krijgt een verlaging van de rentemarge voor elk jaar dat het aan de KPI's voor duurzaamheid voldoet, waarbij een onafhankelijke auditor voor validatie zorgt. De doelstellingen zijn in lijn met FrieslandCampina's duurzaamheidsprogramma *Nourishing a better planet*.

Voorbereiden op CSRD

De Europese Commissie wil de ESG-rapportage van ondernemingen stroomlijnen met de financiële rapportage. Hierdoor kunnen belangengroepen de economische activiteiten van ondernemingen op een gelijkwaardige basis toetsen en beter beoordelen in hoeverre zij duurzame financiële en niet-financiële waarde creëren.

Medewerkers inspireren en activeren voor duurzaamheid

In het najaar van 2022 organiseerde FrieslandCampina zijn eerste duurzaamheidsweek, waaraan wereldwijd 40 locaties meededen. Er werd zwerfafval opgeruimd, er werden bomen geplant en de Footprint Challenge ging van start, waar meer dan 2.000 medewerkers aan meededen. In totaal werden in zes weken meer dan 60.000 duurzame acties gedaan, waarbij medewerkers hun ecologische voetafdruk met 7,9% reduceerden. In 2023 zullen de duurzaamheidsweek en de Footprint Challenge opnieuw plaatsvinden. Ook wordt een duurzaamheidsgame gelanceerd, waarbij medewerkers leren hoe FrieslandCampina werkt aan duurzaamheid en ze worden gestimuleerd nieuwe duurzame initiatieven te starten.

De Europese Commissie heeft in november 2022 de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) aangenomen die vereist dat FrieslandCampina over het verslagjaar 2025 uitgebreide ESG-informatie rapporteert in het managementverslag. In aanloop hier naartoe verbetert FrieslandCampina de jaarlijkse verantwoording over milieu, maatschappij en bestuur. Zo zijn in de loop van 2022 enkele structurele wijzigingen doorgevoerd in beleid, uitvoering en aansturing van de duurzaamheidsambities. Een chief sustainability officer is aangesteld als onderdeel van het executive leadership team, waarmee de governance van ESG-vraagstukken verder is vormgegeven. Tevens is binnen de raad van commissarissen een sustainability commissie geïnstalleerd, waarmee het toezicht op de duurzaamheidsstrategie van de onderneming wordt versterkt.

Met de wijzigingen in de organisatiestructuur en alle stappen die verder zijn gezet in het afgelopen jaar schept FrieslandCampina de voorwaarden om beleid en uitvoering voortvarend op te pakken en zijn verantwoordelijkheden steviger in de onderneming verankerd. Hiermee wordt geborgd dat we de noodzakelijke voortgang blijven maken.

FrieslandCampina en Agrifirm werken samen aan lokale haver- en sojateelt

Sinds 2022 heeft FrieslandCampina verschillende plantaardige zuivelalternatieven op de markt gebracht, zoals Chocomel plant-based en Debic Vegantop, een plantaardig alternatief voor slagroom. Begin 2023 breidde het merk Campina zijn assortiment uit met drie plantaardige drinks: een haverdrink, sojadrink en barista haver. Hiermee voorziet FrieslandCampina in de groeiende vraag naar variatie, momenteel gebruikt maar liefst 43% van de Nederlandse consument zowel zuivel als plantaardige producten. De teelt van eiwitrijke gewassen en de consumptie van meer plantaardige eiwitten wordt ook door de Nederlandse en Europese overheid gestimuleerd. FrieslandCampina verkent of de leden-melkveehouders de grondstoffen voor de plantaardige producten lokaal kunnen gaan produceren. Daarom zijn we in 2022 gestart met een kleine pilot en gaan we daarmee door in 2023. Het gaat er vooral om dat we samen leren en ervaring op doen, met als doel een aantrekkelijk verdienmodel voor de boer te realiseren. Dit jaar doen dertig Nederlandse leden-melkveebedrijven van FrieslandCampina mee om ervaring op te doen met het telen van haver en soja. De gewassen worden gebruikt als grondstof voor de productie van plantaardige voedingsmiddelen. De pilot is een initiatief van FrieslandCampina en Agrifirm. In totaal gaat het om 200 hectare haver en 50 hectare soja.

